

KENDİLİK PSİKOLOJİSİ HABERLERİ: ÇOCUKLARIN KÖŞESİ

Yeni Bir Grup ve Grubun Misyonu: Öğrenme Bozuklukları ve Kendilik Psikolojisi

Uluslararası Öğrenme Bozuklukları Forumu (UÖBFo), uluslararası kendilik psikolojisi konferansına katılan ve öğrenme bozukluklarıyla (ÖB) ilgilenen klinisyenlerin yakın zamanda oluşturmuş olduğu bir gruptur. Chicago'dan Joseph Palombo'nun başlatmış olduğu grup, bir çok üye tarafından daha zengin bir hale gelmiştir. Grup üyeleri arasında yine Chicago'dan Amy Eldridge, İtalya'dan Susanna Federici-Nebbiosi ve Marco Bernabei, Almanya'dan Eva Rass, Kanada'dan Faye Mishna ve Margaret Amerongen vardır. Grup, geçtiğimiz birkaç yıl içinde Uluslararası Konferanslarda çeşitli konferans öncesi atölye çalışmaları gerçekleştirmiş ve orijinal makaleler sunmuştur. Bu grubun amacı; psikanalitik terapistleri, öğrenme bozukluklarının hastaların (ki buna öğrenme bozukluğu olan çocuklar ve yetişkinler ile onların aile üyeleri dahildir) hayatları üstündeki olası karmaşık ve yaygın etkileri hakkında bilgilendirmektir. Grup, kendilik psikolojisi kuramının öğrenme bozukluklarının etkisini anlama ve buna değinme konusunda yardımcı olabileceği yollarına tercüman olmayı amaçlamaktadır. Konferanslardaki sunumlar ve mesleki ağ kurma girişimleri, grubun ilgisini paylaşan ve gittikçe büyüyen bir meslektaş listesinin oluşmasına yol açmıştır.

UÖBFo yakın bir zamanda misyonunu aşağıdaki beyandaki gibi belirlemiştir:

Uluslararası Öğrenme Bozuklukları Forumu (UÖBFo), öğrenme bozukluklarının çocukların, ergenlerin ve yetişkinlerin gelişimi üstündeki etkisini daha fazla anlamaya adanmış olan bir örgüttür. Bu etkinin karmaşık ve çok yönlü olabileceğinin farkındadır. Öğrenme bozuklukları bireyin kendilik hissini, ötekilerle olan ilişkilerini ve sosyal, akademik, mesleki ve günlük işleyişini derinden etkileyebilir.

UÖBFo'nun amacı, öğrenme bozuklukları olan bireylerin ve onların ailelerinin maruz kaldığı zorluklar ve bu zorlukları azaltmada kullanılan tedavi müdahaleleri hakkında bilgi yaymaktır. Bu müdahaleler; bilişsel, duygusal, davranışsal, ailesel ve çevresel etkenlerin karmaşık etkileşimleri hakkındaki bilgilerden yararlanarak kişinin öznel deneyimini anlama çabasıyla güdümlenir.

San Diego'daki son konferansta, UÖBFo üyeleri konferans öncesi bir atölye çalışması gerçekleştirmiştir. Atölye çalışmasının konusu, öğrenme bozukluğu olan çocukların ve ailelerinin karşı karşıya kaldığı bazı meseleler ile kendilik psikolojisi tarafından aydınlatılmış terapötik müdahalelerdir.

Terapistlerin fazla sayıda kişinin öğrenme bozukluğu olduğunu fark etmeleri çok önemlidir. Kanada İstatistiklerine göre; 5 ila 14 yaş arasında olan 100400 çocukta öğrenme bozukluğu vardır ki bu, astımdan sonra çocukların etkinliğini engelleyen ikinci kronik durumdur. Öğrenme bozukluğu olan çok sayıda kişinin işlevselliği iyi durumda olsa da öğrenme bozukluğu olan öğrencilerin % 40'ı psikososyal sorunlar geliştirirler. Öğrenme bozukluğu olan kişiler, yaşam boyu sık sık empatik noksanlıklara ve kendiliknesnesi gereksinimlerinin karşılanmamasına maruz kalırlar. Öğrenme bozukluğu olan çocukların ve onların ailelerinin karşılaştığı bazı güçlükler burada özetlenmiştir. Öğrenme bozukluğu; bir çocuğun yeterlilik hissi, ait olma, hayranlık ve destek gibi kendiliknesnesi gereksinimlerinin aile içinde ve dışında çoğu zaman karşılanmadığı anlamına gelebilir. Daha çok, engellenme, etiketlenme, yalıtılma ve utanç yaygın bir biçimde yaşantılanabilir.

Öğrenme bozukluğu olan bir çocuğun olduğu ailelerin etkileşimleri şiddeti gittikçe artan bir kısır döngüye dönüşebilir. Çocukların sorunları anne-babanın empati kapasitelerini fazlasıyla zorlayabilir. Bu da çocuğun gelişimi ve anne-babasına bağlanmasını engelleyebilir. Bu yüzden çocuk, anne-babasının yararlı olduklarına dair onaylanma ve bağlanma gereksinimlerini karşılayamayabilir. Bunun sonucunda, anne-baba çocuğu daha az destekler hale gelebilir ve hatta bundan sonra görevlerini yerine getirmede daha başarısız olurlar. Anne-babanın kendi eksiklikleri tabloyu daha da karmaşık bir hale getirebilir.

Öğrenme bozukluğu olan çocuğun ailesinin karşılaşılabileceği güçlükler arasında; davranış idaresi ve çocuğun gelişimsel görevlerini yerine getirmesine ve sosyal yeterliliğini kazanmasına yardımcı olmak yer almaktadır. Bu tür birçok çocuk iyi gelişiyor olsa da davranış problemleri geliştirmeleri konusunda öğrenme bozukluğu olmayan akranlarına göre daha fazla risk altındadır. Belli bilişsel bozukluklar (örneğin, lisan edimi, duyguları sınıflandırma, ötekilerin sözel olmayan iletişimlerini ve niyetlerini algılama, problem çözme ve diğer icrai işlevler) yaşına uygun

kendi kendini düzenlemeyi ve sosyal muhakemeyi engelleyebilir. Fevri davranışlar, duygusal patlamalar ve itaat etmeme gibi sorunlar da literatür de bildirilmiştir. Sosyal yetkinlikleri noksan olan ve akademik zayıflıkları yüzünden etiketlenen bu çocuklar arkadaşlık kurmakta güçlük çekerler ve öğrenme bozukluğu olmayan akranlarının zorbalıklarına maruz kalmaya daha meyillidirler. Bu yüzden bu yaşantılar, çocukların aile dışında kendiliknesnesi deneyimlerine sahip olma fırsatlarını tehlikeye düşürür.

Aileler, öğrenme bozukluğu olan çocuğun özgül gereksinimlerine uygun olan davranışsal beklentileri belirlemekte ve sınır koymakta zorluk çekebilirler. Ailenin bir taraftan öğrenme bozukluğunun gerektirdiği destek ve rehberliği, diğer taraftan da yaşa uygun bağımsızlık ve inisiyatif arasındaki hassas dengeyi bulması gerekmektedir. Çocuklar, bazı görevlerde daha fazla yardıma ihtiyaçları olduklarını anne-babalarının fark etmelerini isteyebilirler. Daha fazla hazırlanmaya, yetiştirilmeye ve diğer çocuklara kıyasla kendilerinden daha az şey talep edilmesine gereksinimleri olabilir. Buna rağmen aşırı kontrolcü ya da korumacı olan yetiştirme biçimleri çocukta çatışma yaratabilir ya da çocuğun yetkinliğine zarar verebilir. Öğrenme bozukluğunun getirdiği ilave zorluk, ergenlikte yaygın olan anne-baba-ergen çatışmalarını şiddetlendirebilir.

Öğrenme bozukluğu olan çocuğun ya da ergenin anne-babasının yaşadığı büyük stres, anne-baba arasında zaten varolan çatışmaları daha da şiddetlendirebilir. Başka koşullarda bu durumla uygun şekilde başa çıkabilecek olan anne-baba, öğrenme bozukluğuyla ilgili sorunlar yüzünden umutsuzluğa düşebilirler. Anne-baba muallakta kaldıkları ve kendilerini yetersiz hissettikleri için birbirlerini suçlayabilirler ve birbirleri tarafından yeterli şekilde desteklenmediklerini hissedebilirler.

Etkili terapötik çalışma, terapistin öğrenme bozukluğu ve bunun çocukların ve ailelerin yaşamları üstünde olası çok yönlü etkileri hakkında bilgi edinmesini gerektirir. Aile üyelerinin birbirlerinin kendiliknesnesi gereksinimlerini daha iyi karşılamalarına yardımcı olmak için terapistin empatik hassas ayarının öğrenme bozukluğunun deneyimi nasıl etkilediğini kapsaması gerekir.

Örneğin; çocuk, terapistin öğrenme bozukluğunun çocuğun sözel iletişimini bozacağını ve başkalarının niyetlerini yanlış anlamasına neden olacağını anlamasını isteyebilir. Çocuk yanlış anlayarak ve yanlış anlaşılacak ötekilerin saldırgan bulduğu şekillerde davranabilir. Dahası, öğrenme bozukluğu olan çocuklardaki birçok davranış probleminin nedeni kendilerini zayıf hissettikleri alanlardaki herhangi bir etkinliği kuşatan kaygı ve utançtır. Karşı koyma ve çabuk kızma, belirsizlik hatta panik duygusunu maskeleyebilir. Haşarılık, “Aptal olmaktansa kötü olmak daha iyi” inancının mantıklı bir sonucu olabilir.

Anne-baba da benzer bir şekilde terapistten kendilerine has mücadelelerinde hassas ayarlı bir empati talep eder. Terapist, anne-babanın çocuğun özel gereksinimlerinden yorulabileceklerini ve çocuğun geleceği konusunda tedirgin olabileceklerini takdir etmelidirler. Anne-baba kendilerinin ve çocuklarının yanlış anlaşıldığını ve öğrenme bozukluğu konusunda bilgi sahibi olmayanlar tarafından eleştirildiklerini düşünebilirler. Anne-baba çocuklarının sorunları için önemli ölçüde suçlandıklarını hissedebilirler.

UÖBFo üyeleri, bu önemli konular hakkında meslektaşlarıyla fikir alışverişinde bulunmaya devam edeceklerdir. Grup, ilerki sunumlarda öğrenme bozukluğunun yetişkinler üstündeki etkisiyle ilgili meselelere değinmeyi ve öğrenme bozukluğu olan ya da öğrenme bozukluğu olduğundan şüphelenilen yetkinlerle psikoterapi konusunda göz önüne alınması gerekenleri tartışmayı planlamaktadır.

References

Cosden, M. (2001). Risk and resilience for substance abuse among adolescents and adults with LD. *Journal of Learning Disabilities*, 34(4), 352-358.

Lewandowski, L.J., & Barlow, J.R. (2000). Social cognition and verbal learning disabilities. *Journal of Psychotherapy in Independent Practice, Special Issue: Social Competence and Developmental Disorders*, 4, 35-47.

Statistics Canada (2002, December 3). *A profile of disability in Canada 2001*. Retrieved March 26, 2003 from <http://www.statcan.ca/english/freepub/89-577-XIE/index.htm>.